

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2830
Tarih : 19.11.2020

37109

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Türkiye cezaevlerinde, kapasite aşırı doluluk oranları, uzun süren yargılama süreçleri ve haksız tutuklamalar nedeniyle adaletsiz birçok uygulama yaşanmaktadır. Cezaevlerinde tutulan yüzbinlerce kişinin yaşam koşulları insan onuruna aykırı bir şekilde ulusal ve uluslar arası mevzuatın ihlaline neden olmaktadır. Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğu ve kanuna aykırı işlemlerin olmayacağı'nın görülmesi gereken yerlerden biri de yargılama süreçleri ve devamında infaz alanları olan cezaevleridir. Hakkında herhangi bir hüküm verilmemiş onbinlerce tutuklu çok fazla uzun sürelerle tutuklu kalmakta, hasta tutukluların sağlık hakkı kapsamındaki talepleri tam olarak yerine getirilmemekte ve bu nedenle dönem dönem yaşam kayıpları yaşanmaktadır. Sadece 2020 yılında Vefa Kartal, Ali Boçnak, Takiyettin Özkahraman, Mustafa Akyol, Kinyas Gülcan, Sabri Kaya, Nurcan Bakır, Nebi İlhan, Erdiñ Tülay, Burhan Karatay, Hüseyin Polat, Musa Gülbeyaz, Muhsin Kızılkın, Mehmet Yıldızbakan, Mehmet Selim Buğrahan, İbrahim Akbaba, Emine Aslan Aydoğan, Mustafa Koçak, Ebru Timtik, Mustafa Kabakçioğlu, Sıtkı Bektaş, ve Koçer Özdal'ın aralarında bulunduğu yaklaşık 40 tutuklu ve hükümlü hastaneye zamanında götürülmediği yaşamını yitirdi.

2017-2019 döneminde 44 kişinin cezaevlerinde yaşamını yitirdiği kamuoyuna yansımıştır. Alınmayan tedbirler ve verilmeyen sağlık hizmeti sonucu fiilen bir ölüm cezasına dönüşen bu durum ortaya çıkarmaktadır. Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği ve İnsan Hakları Derneği'nin verilerine göre halen ölüm riski altında yüzlerce tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Semire Direkçi (43) 23 yıllık cezaevi süreci sonucunda beyin ve bağırsak ameliyatları geçirmek durumunda kalmış ve 1,5 yıldır bağırsak ameliyatı nedeniyle bağırsakları dışarıda yaşamak zorunda kalmıştır. Söz konusu kişiye cezaevi ve korona koşulları nedeniyle çok titiz bir şekilde verilmesi gereken sağlık hizmeti verilememektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Türkiye cezaevlerinde hasta tutsak olduğu raporlarla ortaya konulmuş kaç mahkum bulunmaktadır? Bunların kaç kadın, engelli ve 65 yaş üzerindedir?
- 2) Ömrünün çoğunu cezaevinde geçirmiş ve şu an bakıma muhtaç bir kadın mahpus olan Semire Direkçi hangi nedenler gerekçe gösterilerek hüküm giydirilmiştir?
- 3) Beyin, bağırsak ve tansiyon hastası olduğu ifade edilen Semire Direkçi'nin yaşam hakkının risk altında olduğunu düşünüyor musunuz? Korona ve cezaevi koşullarında Semire Direkçi'nin yaşam güvencesini verebiliyor musunuz? Hasta, kadın bir mahpusun cezaevi koşullarında kalamayacağının anlaşılması için hangi şartların oluşması beklenmektedir?
- 4) Semire Direkçi için hükmün geriye bırakılması veya diğer adli kontrol hükümleri için bakanlığın bir girişimi olacak mıdır?
- 5) Avrupa Cezaevi Kurallarının "özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese, insan haklarının gerektirdiği gibi saygılı davranılmalıdır" ilkesi Semire Direkçi için de geçerli midir?
- 6) Semire Direkçi, 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin hangi şartlarını yerine getirmemektedir?
- 7) Hasta mahpusların salıverilmesi veya tahliyesi hakkında Bakanlığınızın yapmakta olduğu bir çalışması mevcut mudur?